

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

15 марта 2021 года

Чирмешән авылы

№108

Татарстан Республикасы «Чирмешән муниципаль районы муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләренә кермәгән яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Татарстан Республикасы буенча Федераль салым хезмәте идарәсе, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсенең 2020 елга Татарстан Республикасы берләштерелгән бюджетын үтәү йомгаклары һәм 2021 елның 4 гыйнварындагы ПР-3 номерлы 2021 елга республика финанс, казначылык һәм салым органнарының бурычлары буенча уртак коллегиясе беркетмәсен үтәү йөзеннән, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӨ:**

1. Татарстан Республикасының «Чирмешән муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәне расларга кушымта нигезендә.

2. Әлеге карарны хокукый мәгълүматның рәсми сайтында (pravo.tatarstan.ru) бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының рәсми сайтында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуда җаваплылыкны үз өстемә алам.

Татарстан Республикасының «Чирмешән муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы
НИГЕЗЛӘМӘ

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Граждан кодексының 15 маддәсе, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ санлы Федераль законның 61, 68, 77 маддәләре, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Уставы белән халыкның экологик иминлеген тәмин итү максатларында эшләнгән һәм «Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә (алга таба - район), Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кермәгән яшел утыртмаларны кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшенчәләр

Әлеге нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

Яшел утыртмалар – табиغый һәм ясалма агач, куак һәм үлән үсемлекләре (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәклекләрне, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куакларны кертеп).

Табиغый территорияләр – бердәм географик (климатик) шартларда формалаштырылган жирлек рельефының, туфракларның, үсемлекләренң билгеле бер төрләрен үз эченә алган, хужалык эшчәнлеге кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр.

Территорияне яшелләндерү – табиغый барлыкка килгән үсемлек участкалары, ясалма рәвештә барлыкка килгән яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләренң аз төзелешле, 50 проценттан да ким булмаган өлешен үсемлекләр катламы тәшкил иткән участкалары.

Урманлы территорияләр – төрле функциональ билгеләнештәге, табиغый барлыкка килгән урман үсемлекләре белән капланган табиغый территория участкалары.

Агач – диаметры 5 см дан ким булмаган кәүсәсе ачык беленеп торган, 1,3 м биеклектәге (үсентеләрдән тыш) үсемлек.

Куаклык – күпьяллык, берничә кәүсәле (агачтан аермалы буларак), туфракның

иң өслегендә үсә торган үсемлек.

Үлән катламы – газон, табигый үлән үсемлеге.

Әрәмәлек – нинидидер бер урында куе булып үсүче үсемлекләр, куаклар.

Яшел массив – территориясендә 50 нөсхәдән артык 15 еллык (һәм аннан да өлкәнрәк) агачлар үскән территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян килү – яшел үсентеләргә аларның үсүен туктатуга китерми торган зыян салу, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, кабыгының бөтенлеген бозу, тере тамыр капламын бозу, яшел утыртмаларның яки тамыр зонасындагы туфракның зарарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү яки башка төр йогынты ясау.

Яшел утыртмаларны юк итү (югалту) – яшел утыртмаларны кисү яки аларның үсүе тукталуга китергән зыян салу.

Компенсацион яшелләндерү – юк ителгән яки зыян күргән үсентеләргә (2 коэффициент белән) яңадан торгызу

2. Яшел үсентеләргә саклауның төп принциплары

Район территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклау, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм саклануы тиеш.

Шәһәр жирлегә территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) саклануы тиеш.

Район территориясендә яшел утыртмаларның саклануын һәм үсүен тәмин итү буенча бурычлар түбәндәгеләргә йөкләнә:

оешмаларга күрсәтелгән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән участокларда – әлеге оешмаларның житәкчеләренә;

милектә яки арендада булган участокларда – юридик затларга һәм граждандарга – милекчеләргә яки арендачыларга.

Яшел үсентеләр урнашкан жир участоклары хужалары, кулланучылар һәм арендачылары яшел утыртмаларның саклануын тәмин итәргә, яшел утыртмаларны тиешле карауны тәмин итәргә тиеш.

Әлеге нигезләмә район территориясендә агач-куак кисүгә бәйлә проектлау, төзелеш, ремонт һәм башка эшләр алып баручы барлык граждандарга һәм милек формасына бәйсез рәвештә барлык оешмаларга кагыла.

Район территориясендә хужалык, шәһәр төзелеш һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге нигезләмә белән билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп башкарыла.

Жир кишәрлеген сайлау актында, төзелеш, хужалык һәм башка төр эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм ышанычлы белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел үсентеләргә йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

Яшелләндерелгән территорияләргә һәм яшел массивларны, яшел утыртмаларның үсүен тәмин итү белән бергә ярашмый торган куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел утыртмаларны (агачлар, куакларны) кисү тәртибе

Район территориясендә яшел утыртмаларны рөхсәтсез кисү тыела.

Район территориясендә агач һәм куаклар кисү рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт авыл жирлегә Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

Яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт алу өчен, мөрәжәгать итүче Башкарма комитет житәкчесе исеменә билгеләнгән форма (1 нче кушымта) буенча хат-гариза бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, кисү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелергә тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәлә:

Шәхесне раслаучы документлар;

Вәкилнең (әгәр гариза бирүче исемненән вәкил эшләсә) вәкаләтләрен раслаучы документ;

Участокның якындагы корылмаларга кадәр яки киселергә тиешле яшел үсентеләр төшерелгән башка юнәлешләргә кадәр схемасы;

Әгәр жир кишәрлегә күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлегенә хокук билгеләүче һәм хокукны раслый торган документларның таныкланган күчермәләре;

Биналар һәм корылмалар төзегәндә, габаритларга элгә торган яшел үсентеләр киселгән очракта, расланган проект документлары;

Территория хужалары белән яшел утыртмаларны кисү һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

Утыртмаларны утыртканда яки күчереп утыртканда, инженерлык челтәрләре вәкилләре белән килештерү жир эшләрен башкаруга ордер ачу белән бергә.

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр буенча бурычлар булмау турында белешмә, авария хәлләренә бәйле очрактардан тыш.

Башкарма комитет житәкчесе, хат-гариза кергәннән соң, гариза бирүчегә элгә эш төрен үткәрүгә рөхсәт бирүче махсулаштырылган оешмага түбәндәге документларны алу өчен мөрәжәгать итәргә тәкъдим итә, түбәндәгеләрне алу өчен:

яшел үсентеләр исемлегә;

агач-куак киселергә тиешле категориянең санын, төрен билгеләү максатында төзелә торган яшел утыртмаларны натураль техник тикшерү акты;

киселгән агач өчен түләү турында. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маендагы 310 санлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләренә башкару гариза бирүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты – 90 көн.

Район башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлгә мөрәжәгать итүченең хат-гаризасы, яшел утыртмаларны натураль техник тикшерү акты, киселгән агач өчен түләү бәясә нигезендә башкарма комитет житәкчесенә район территориясендә яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт бирү турында карарын хәзерли.

Эшләр башкаруга рөхсәт алган очракта, аның мәнфәгатьләрендә яшел үсентеләр юкка чыгарылган мөрәжәгать итүче, яшел утыртмаларны кискән өчен элгә Нигезләмә нигезендә түләү кертергә һәм компенсацион яшелләндерү үткәрү турында раслаучы документлар тапшырырга тиеш.

Агач һәм куакларны кискән өчен түләү мөрәжәгать итүче тарафыннан район

бюджетына күчерелә.

Яшел утыртмаларны кисү буенча эшләр билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә гариза бирүче акчалары хисабына башкарыла. Агачларны аттестацияләнгән белгечләргә генә кисәргә рөхсәт ителә.

Киселгән яшел утыртмаларны кискәләү, төяү һәм чыгару эш башланган көннән алып өч көн эчендә гариза бирүче акчалары хисабына башкарыла. Киселгән яшел утыртмаларны һәм киселгән калдыкларны эш башкарган урында саклау тыела.

Агач кисү урыны белән чиктәш территориядә газонга, яшел үсентеләргә зыян килгән очракта, эшләр башкаручы, территория хужасы һәм контроль органнары белән аларның компетенциясе чикләрендә килешенгән вакытта (ләкин зыян китергән вакыттан ярты елдан да соң түгел) аларны мәжбүри рәвештә яңадан торгыза.

Агач кисү өчен түләү кертмичә, агач һәм куакларны кисү түбәндәге очракларда район башкарма комитеты тарафыннан рөхсәт ителә ала:

карап-тәрбияләү вакытында кисүләр, санитар кисүләр һәм яшел утыртмаларны реконструкцияләү;

авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау;

дәүләт эпидемиология күзәтчелеге бәяләмәсе булса, торак һәм жәмәгать биналарында яктылык режимын бозган агач һәм куакларны кисү;

авария хәлендә булган (аварга мөмкин булган, корыган) агачларны һәм куакларны кисү.

Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел утыртмаларны кисүче гариза бирүчегә район башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацион яшелләндерүне үткәрергә кирәк.

Авария хәлендәге, корыган һәм иминлеккә куркыныч тудыручы яшел утыртмалар комиссия тикшерүе акты нигезендә (2 кушымта) киселә.

РФ Урман кодексының 20 маддәсе буенча жир кишәрлегендә, гражданинга яки юридик затка милек итеп тапшырылганнан соң, хужалык эшчәнлегә нәтижәсендә яисә табигый рәвештә барлыкка килгән агач-куак үсемлекләре аның үз милке булып тора һәм ул алар белән үзе теләгәнчә эш итә.

Рөхсәтсез кисү яки яшел утыртмаларны юкка чыгару дип таныла:

рөхсәтсез яки рөхсәт буенча агач һәм куакларны кисү, әмма рөхсәт кәгазендә күрсәтелмәгән участка, күләмдә һәм утыртма токымнарын кисү;

ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агач һәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

кәүсәләргә тимерчыбыктан божралар кигерү яки кәүсәне астан кисү;

үсешен туктату дәрәжәсенә кадәр үсеп утырган агач һәм куакларга зыян салу;

агач һәм куакларны ташландык сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зарарлау;

корыган агачларны үз белдегең белән кисү;

үсеп утырган агач һәм куакларга башка төрле зыян салу.

Дәүләт урман фондында булган агачларны һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары биргән рөхсәтләр нигезендә башкарыла.

Әлеге нигезләмәне бозып, агач һәм куакларны бетерү үз белдегең белән утыртмаларны кисүне аңлата һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм җинаять җаваплылыгына тартыла. Район

территориясендә әлеге нигезләмә кагыйдәләрен үтәү барлык гражданныр, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәжбүри.

4. Компенсацион яшелләндерү

Компенсацион яшелләндерү яшел утыртмаларны рөхсәт белән кискән, аларга законсыз зыян салган яки юк иткән очракларда гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү агач, куаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы сезонда башкарыла, әмма яшел утыртмаларга зыян китерү яки юк итү фактын билгеләгән вакыттан соң бер елдан да соңга калмыйча.

Компенсацион яшелләндерү гражданныр яисә юридик затлар (алар мәнфәгатьләрендә яки аларның хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел утыртмаларга зыян килгән яки юк ителгән булса) хисыбына башкарыла.

Әлеге нигезләмә нигезендә, яшел үсентеләргә китерелгән зыян табигый формада кайтарылырга тиеш – компенсацион яшелләндерү: 2 коэффицентлы белән юк ителгән яшел утыртмаларны яңадан торгызу.

5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда яшел утыртмаларны саклау

Районда шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел утыртмаларны саклау буенча таләпләрне үтәп алып барыла.

Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән җир участкалары төзелеш өчен һәм аларның максатчан билгеләнеше белән бәйле булмаган файдалануга тапшырылырга тиеш түгел.

Яшел үсентеләр биләгән җир кишәрлекләрендә төзелеш эшләрен оештырганда, проект алды документациясендә киселергә тиешле яшел үсентеләргә бәя булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау киселгән агач өчен әлеге нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә түләүне алдан кертү һәм компенсацион яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел утыртмаларны саклау

Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә итү һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлеген алып бару, район башкарма комитеты рөхсәтеннән башка эшмәкәрлек эшчәнлеген башкару өчен палаткалар һәм башка корымалар урнаштыру тыела.

Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда шартлау, яну куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләргә зыян китерергә яки аларны юк итәргә мөмкин булган башка гамәлләр кылу тыела.

7. Административ җаваплылык

Әлеге нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплылыкка тартыла.

«Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә кермәгән яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында нигезләмәгә 1 кушымта

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы башкарма комитеты
житәкчесенә

(оешма исеме яки исем, фамилиясе, атасының исеме, адресы)

«Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә агач-куак үсемлекләрен чикләнгән кисүгә

ГАРИЗА

Түбәндә урнашкан жир кишәрлегендә агачларны, куалакларны, агач-куак үсемлекләрен кисүгә рөхсәт бирүгезне сорыйм (кирәклесенә астына сызырга):
_____ (оешма исемен яки исем, фамилиясе, атасының исемен күрсәтергә һәм жир кишәрлегенә хокук төре) һәм жирләрендә урнашкан (торак пункт атамасын күрсәтергә).

Жир кишәрлегендә бар: агач ___данә куаклар ___данә.

Жир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү процессында агач кисү өчен акча түләргә һәм дендроплан нигезендә яңадан агач-куак үсемлекләрен утыртырга йөкләмә бирәм.

Ф.И.Ат.ис. (Имза) Дата

Кушымталар:

1. Беренчел рөхсәт документлары.
2. Жир участогының киселергә тиешле яшел үсентеләр төре һәм саны төшерелгән планы.

«Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә кермәгән яшел утыртмаларны кисү тәртибе турында нигезләмәгә 2 кушымта

Яшел утыртмаларны киселергә тиешле дип тану турында
АКТ

Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма
комитеты «__» _____ ел

Түбәндәге составтагы комиссия:

1. _____
(Ф. И. Ат. ис., вазыйфасы)
  2. _____
(Ф. И. Ат. ис., вазыйфасы)
  3. _____
(Ф. И. Ат. ис., вазыйфасы)
- яшел утыртмаларны тикшерде.

Тикшерү нәтижәләре түбәндәгеләрне билгеләде:

Нәтижәләр:

Комиссия әгъзалары:

1. _____
(имза) (Ф. И. Ат.ис.)
2. _____
(имза) (Ф. И. Ат.ис.)
3. _____
(имза) (Ф. И. Ат.ис.)

Килешенде

Район башкарма комитеты житәкчесенен
төзелеш һәм ТКХ буенча
беренче урынбасары

И.И.Кәримов

Тикшерде

Район Советының
юримдик бүлеге начальнигы

Т.В.Рунова

Өзерләде

Район Башкарма комитетының
инфраструктура үсеше бүлеге начальнигы

Х.С.Сәлахов